

17 Krajobraz najbliższej okolicy

Przed lekcją:

- Zastanów się, jak daleko sięgają tereny wokół twojego domu, o których możesz powiedzieć, że dobrze je znasz.
- Oceń, w jakiej skali będzie najlepiej widać na mapie twoją najbliższą okolicę.
- Podaj pięć określeń kojarzących ci się z obszarem, na którym mieszkasz.

Moja najbliższa okolica

Każde miejsce można zlokalizować w jednym z pasów krajobrazowych Polski, każde ma swoje niepowtarzalne cechy. Najczęściej wydaje nam się, że nasza najbliższa okolica nie wyróżnia się niczym specjalnym, jednak to ona właśnie zasługuje na szczególną uwagę mieszkańców i wymaga, by ją dobrze poznać. W jaki sposób można to robić?

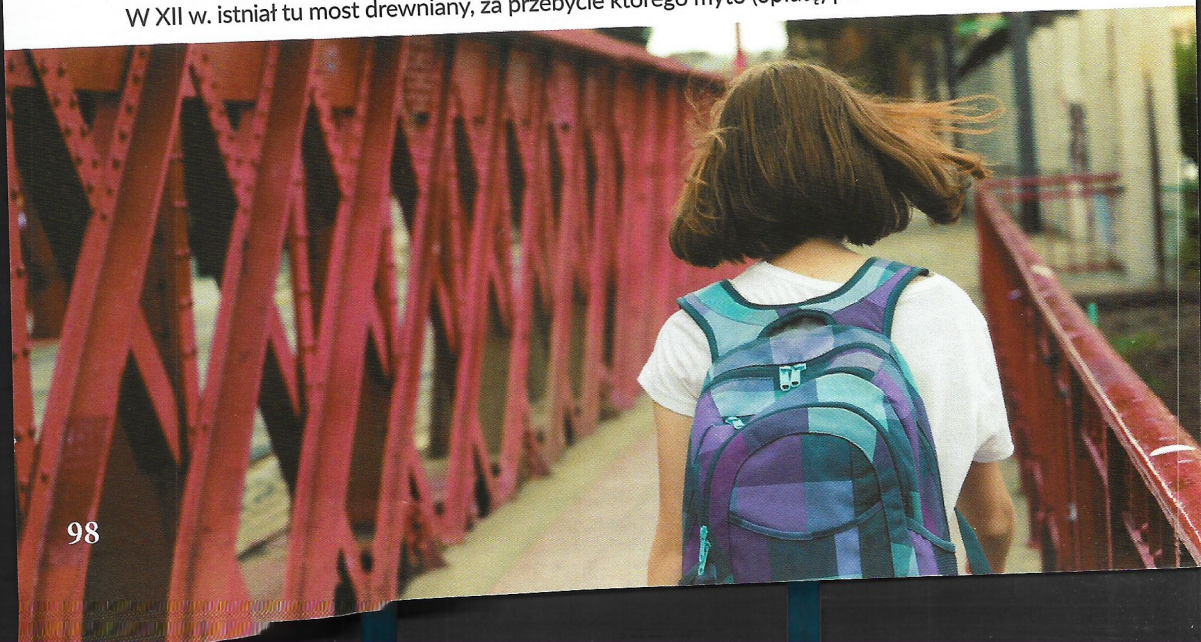
Wielu ciekawych informacji mogą nam dostarczyć źródła wymienione w lekcji 1. Często jednak tego typu materiały opisują obszar większy niż ten utożsamiany przez nas z najbliższą okolicą. Najlepszą metodą poznania rodzimych terenów staje się więc **obserwacja**.

Obserwatorzy okolicy

Obserwacja to jedna z najważniejszych metod naukowych służących do poznania otaczającego nas świata. Jest prosta i dostępna każdemu, nie wymaga specjalistycznych narzędzi, dlatego warto z niej jak najczęściej korzystać i w ten sposób zdobywać wiedzę.

Aby zostać dobrym obserwatorem, należy zacząć od zapoznania się z mapą lub planem najbliższej okolicy. Praca taka wymaga zachowania odpowiedniej kolejności działań: ustalenia granic obszaru, który chcemy odkrywać, i przygotowania listy charakterystycznych dla niego miejsc i obiektów.

▼ Czasem nie zdajemy sobie sprawy z tego, że nawet w drodze do szkoły mijamy obiekty o ciekawej historii. Widoczny na zdjęciu most Piaskowy we Wrocławiu zbudowano na Odrze w połowie XIX w. W XII w. istniał tu most drewniany, za przebycie którego myto (opłatę) pobierali zakonnicy

■ Poznawanie krajobrazu okolicy

Spróbujcie w czasie wyprawy zadawać sobie następujące pytania i, obserwując krajobraz, na bieżąco udzielać na nie odpowiedzi:

- Jaki rodzaj krajobrazu nas otacza: naturalny czy kulturowy?
- Jaki rodzaj krajobrazu naturalnego obserwujemy: leśny, łąkowy, jeziorny czy nadrzeczny?

- Jaki rodzaj krajobrazu antropogenicznego obserwujemy: rolniczy, miejski czy przemysłowy?

- Do jakiego rodzaju krajobrazu zaliczyć kolejne odwiedzane miejsca i obiekty znajdujące się na trasie wyprawy?

Warto przygotować sobie plan badania, zastanowić się, na co chcemy zwrócić uwagę, a czemu nie poświęcimy swojego czasu. O takich badaniach mówimy, że są

ukierunkowane. Podczas zbierania informacji o najbliższej okolicy dowiadujemy się wielu nowych rzeczy. Mamy też szansę na polubienie miejsca, w którym żyjemy.

WARTO WIEDZIEĆ

Tereny otaczające dom rodzinny, będące miejscem dziecięcych wypraw i zabawy, stawały się często inspiracją dla pisarzy. Tak było w przypadku *Jeżycjady* – cyklu powieści dla młodzieży autorstwa Małgorzaty Musierowicz. Nazwa serii

pochodzi od dzielnicy Poznania – Jeżyc – w której rozgrywa się akcja powieści. Główni bohaterowie często pojawiają się w charakterystycznych punktach miasta i mieszkają w znanych poznańskich kamienicach.

Kamienice w poznańskich Jeżycach

GEOGRAFIA W PRAKTYCE

Przygotuj listę rzeczy, które powinny znaleźć się w plecaku podczas jednodniowej wyprawy po twojej najbliższej okolicy. Opisz najlepszy ubiór: na lato i na zimę.

ZAPAMIĘTAJ

- Każde miejsce Polski można zlokalizować w jednym z pasów krajobrazowych.
- Najbliższą okolicę możemy poznawać dzięki przewodnikom, książkom, zdjęciom, filmom, ale przede wszystkim dzięki własnym **obserwacjom**.
- Ważnym etapem odkrywania najbliższej okolicy jest zapoznanie się z mapą obejmującą jej obszar.

POLECENIA

1. Wymień trzy cechy twojej najbliższej okolicy, które pozwalają ci z dumą myśleć o sobie jako o jej mieszkańcu.
2. Przeprowadź badanie swojej najbliższej okolicy. Jako pomoc mogą ci posłużyć kolejne pytania z tabeli zamieszczonej w tej lekcji.